

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: OHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: OHelsea 3-1242

No. 183. — Stev. 183.

NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 6, 1937 — PETEK, 6. AVGUSTA, 1937

Volume XLV. — Letnik XLV.

AVTNI MAGNATI OČITAJO UNIJI KRŠENJE POGODBE

LEWISOV ODBOR BO SKUŠAL ORGANIZIRATI INŽINIRJE IN RISARJE V VELIKIH INDUSTRIJAH

Vodstvo Chryslerjeve tovarne se posvetuje z voditelji unije avtnih delavcev glede vzrokov, ki so dovedli do zaprtja Plymouth tovarne. — V izgrelih ki so izbruhnili v tovarni, so bile resno poškodovane štiri osebe. — Gridler pravi, da je začel Lewis izgubljeni vpliv.

DETROIT, Mich., 5. avgusta. — Danes so se sestali tukaj uradniki Chryslerjeve korporacije in zastopniki United Automobile Workers unije, da doženejo vzroke novega delavskega spora v avtni industriji, ki je zopet spravil na cesto 21,000 delavcev.

Chryslerjeva družba je zaprla Plymouth tovarno, v kateri je bilo zaposlenih 11,000 delavcev. To se je zgodilo takoj nato, ko je bilo v izgrelih, ki so izbruhnili v tovarni, ranjenih devet oseb. Svoja vrata je morala zapreti tudi Briggs Manufacturing Company, ki izdeluje bodies za Chryslerja. — 10,000 delavcev je izgubilo delo.

Zastopniki družbe so izjavili, da je pretep sledil sedeči stavki v oddelku za pločevino, vsled česar je obrat zaostal, in treba je bilo zapreti tovarno. — Nadalje dolže kompanijski uradniki unijo, da je kršila pogodbo, s katero je bila zgodaj pomladi končana stavka pri Chryslerju.

Unijski uradniki izjavljajo, da je kompanija izkazovala večjo naklonjenost neodvisnih delavski organizaciji Chryslerjevih uslužbencev, vsled česar so tudi izbruhnili zgoraj omenjeni izgredi.

Po posvetovanju je rekel Richard D. Frankenstein, glavni unijski organizator: — Zaenkrat ni smo prišli še do nobenega zaključka.

Značilna je naslednja izjava vodstva Chryslerjeve korporacije — Zadevo smo natančno preiskali in smo dognali sledeče: — Delavci, pripadajoči United Automobile Workers, so v tovarni pretepli Franka Dillona in Roberta Pempertona. Prvi je predsednik, drugi pa organizator neodvisne unije. Pet napadalcev je bilo odslovljenih iz službe. Nato so prenehali člani United Automobile Workers u-unije delati v oddelku za pločevino. Obrat je zaostal, vsled česar smo zaprli tovarno. Tekom pretepa so bili nevarno ranjeni štirje delavci. Vsi štiri se nahajajo v bolnišnici.

WASHINGTON, D. C., 5. avgusta. — Lewisov odbor za industrijalno organizacijo je danes objavil, da bo kmalu začel organizirati arhitekta, inženirje, risarje in drugo tehnično osebje v jeklarski in avtomobilski industriji ter v drugih velikih industrijah.

Načrte za kampanjo sta izdelala John L. Lewis, načelnik CIO, ter Robert Sentman, predsednik federacije arhitektov, inženirjev, kemikov in tehnikov. Federacija, ki je sama po sebi strokovna unija, se bo pridružila Lewisovemu odboru.

CLEVELAND, O., 5. avgusta. — Iz Vianno, Mass., se je vrnil s počitnic Tom M. Girdler, predsednik Republic Steel Corporation. Ko so ga časniški poročevalci vprašali za njegovo mnenje o J. L. Lewisu, jim je odvrnil, da se je začel Lewisov vpliv manjšati. — Posrečilo se mu je sicer dobiti na svojo stran nekaj mladih ljudi in radikalcev, v splošnem pa jeklarjev ni mogoče organizirati, že vsaj ne na Lewisovi podlagi.

Pri Nankovu se bo vnela odločilna bitka

ROJEN BO PO SMRTI MATERE

Ko bo mati umrla, bodo operirali. — Oče je proti temu. — Sodnik je dal zdravnikom pravico.

PHILADELPHIA, Pa., 5. avgusta. — Zdravniki v Philadelphia General Hospital stoji v operacijski sobi ter čakajo na smrt noseče žene, ki je bolna za tubercular meningitis (sušica na možganski mreni).

Ko bo Mrs. Mary Bocaw-sini, stara 27 let, umrla, bodo na njej izvršili operacijo, da rešijo njenega nerojenega otroka.

Zdravniki so jo skušali rešiti, toda njena bolezen je šla predaleč.

Zdravniki so povedali njemu možu Dominiku o brezupnem stanju njegove žene. Povedali so mu, da bo zanj njegov prvorojenec rešen. Toda Bocaw-sini je nasprotoval operaciji in rekel:

“Ne, ako mora moja žena umreti, je to božjo volja, toda njen otrok mora iti z njo.”

Zdravniki so mu povedali, da je njihova dolžnost rešiti človeško življenje, ako ga je mogoče rešiti. Zdravniki so bili v zadregi, ker niso vedeli, ali naj obvelja moževa prepoved, ali pa postava. Zato so se obrnili na sodnika Harryja E. Kalodnerja, ki je razsodil, da zdravniki opravijo svojo dolžnost, kadar pride čas.

“Človeško življenje je sveto,” je rekel sodnik Kolodner, “tudi življenje nerojenega otroka, kajti tudi nerojen otrok ima pravico do življenja.”

GRŠKA OBHAJA OBLET-NICO

ATENE, Grška, 5. avgusta. — Na tisoče ljudi je z dežele prišlo v stare Atene ob prvi obletnici diktatorske vlade generala Metaxasa.

Svečanosti so se pričele z molitvami v atenskih cerkvah, nato pa so bili razdeljeni blagoslovljeni hlebeci kruha z napisom: “4. avgusta. Živel narod!”

PHILADELPHIA, Pa., 5. avgusta. — Župan S. Davis Wilson je danes naročil posebnemu oddelku policistov, naj aretirajo vse osebe, ki še vedno demonstrirajo po mestu, dasi so stavkajoči razvažalci po petdeset ur trajajoči stavki vrnili na delo. Wilson je spremenil svoj urad v magistratno sodišče ter je vso noč zasliševal aretirance. Šestdeset demonstrantov je bilo pridržanih. Vsak je postavljen pod varščino 10,000 dolarjev.

REPUBLICANCI BODO UVEDLI PROTIOFENZIVO

Proti Teruelu so bila poslana ojačenja. — Republikanci hočejo ustaviti Francovo ofenzivo.

MADRID, Španska, 5. avg. — Vlada je slednjič poslala ojačenja na fronto pri Teruelu, severovzhodno od Madrida, da ustavi fašistično prodiranje, ki se že skoro neovirano nadaljuje dva tedna.

Fašisti do sedaj še niso zavzeli važnih krajev, toda jasno je, da bodo presekali cesto pri Cuenci, ako bodo še dalje prodirali. Vladni poizvedovalni aeroplani so opazili fašistične koncentracije pri Teruelu. Medtem ko fašisti prodirajo proti jugu, se vladne čete pomikajo proti zapadu severno od Teruela. In ker nobena stranka ne zadeva skoro na noben odpor, izgleda, kot da ena drugo preganjata v krogu.

HENDAYE, Francija, 5. avgusta. — Fašistična poročila naznanjajo, da boji pri Albarracinu na fronti pri Teruelu ponehujejo ter obe strani po neprestanih bojih treh tednov počivata.

Pri Valdeuenci, južno od Albaracina in zapadno od Teruela, so fašisti zasedli postojanke, ki obkrožujejo Cuenco in Valencia dolini.

Na severnem bojišču so se morali Baski umakniti na obrežnih višinah med Santanderjem in Oviedom. Baski so izgubili nekaj zelo važnih postojank.

MADRID, Španska, 5. avgusta. — Gen. Jose Miaja pravi, da so fašisti zapadno od Madrida, ko so vstavili republikansko ofenzivo, izgubili 20 tisoč vojakov in da je njihova morala padla zelo nizko.

Miaja pravi, da je njegova armada v tej ofenzivi zmaga-la, navzlic temu, da so fašisti zavzeli Brunete.

“Naše operacije okoli Brunete,” pravi gen. Miaja, “so popolnoma uspele, ker so fašistom prizadele velikanske izgube, so pokazale ofenzivno moč republikanske armade in so prisilile fašiste, da so na-glo na to fronto prestavili vojaštvo z drugih front.”

General Miaja pravi, da je imela njegova ofenziva poglaviti namen ovreči načrt generala Franca za poletno kampanjo.

“To je bilo prvič, da smo pričeli napadati in smo pokazali svojo ofenzivno silo in prvič se je sovražnik prepričal, da smo iz defenzive prešli v ofenzivo,” je rekel gen. Miaja.

“Pri Brunete so storili vse, kar so mogli in ko so enkrat zavzeli Brunete, so nehali napadati. V resnici niso mogli zlomiti naše obrambe.”

NEČLOVEŠKI OČE ZAKLAL 4 OTROKE

Mož se je prepiral z ženo glede postopanja z otroci. — Tudi žena je bila težko poškodovana.

COLUMBUS, Ky., 5. avg. — Žena dolži svojega 45 let starega moža W. J. Morseja, da je svoje štiri otroke zaklal z nožem, njo pa je petkrat z nožem sunil v hrbet in jo nevarno poškodoval.

Kmalu po zločinu je bil štiri milje od mesta aretiran in bil prepeljan v okrajno ječo v Clinton. Pred kaznilnico se je zbrala velika množica ljudi, vsled česar so se oblasti odločile, da ga prepeljejo v drugo kaznilnico.

Kot pripoveduje Morsejeva žena, ki je tako težko ranjena, da je dvomljivo, če bo okrevala, je bil zločin izvršen takole: Žena ga je zmerjala zaradi njegovega postopanja z otroci. Mož se je razsrdil, pograbil nož, in prerezal vrat svojemu petletnemu sinu in dvema hčercema. Nato je sunil z nožem v hrbet svojega osem let starega sina, ki je zbežal iz hiše, toda je kakih 100 jardov od hiše obeležal mrtev na tleh. Žena je klicala na pomoč ter tekla za možem, toda ga ni mogla doiti in se je vrnila v hišo, kjer so jo našli sosedje v nezavesti.

nerala Franca za poletno kampanjo.

“To je bilo prvič, da smo pričeli napadati in smo pokazali svojo ofenzivno silo in prvič se je sovražnik prepričal, da smo iz defenzive prešli v ofenzivo,” je rekel gen. Miaja.

“Pri Brunete so storili vse, kar so mogli in ko so enkrat zavzeli Brunete, so nehali napadati. V resnici niso mogli zlomiti naše obrambe.”

REM, Italija, 4. avgusta. — Neki članek v listu “Popolo di Roma” s ponosom popisuje, kako so lansko leto v avgustu prišli na Špansko italijanski letalci, da pomagajo generalu Francu.

Poročilo je napisal poročevalc Sandro Sandri z biskaj-ske fronte, kjer se bore italijanske čete.

Poročilo pravi, da se ima general Franco za vse svoje večje uspehe na južni fronti zahvaliti samo italijanskim letalcem.

STRAŠNO DIVJANJE JAPONCEV V KITAJSKI PRESTOLICI

SANGHAJ, Kitajska, 5. avgusta. — Vedno bolj se bliža čas, ko se bo pričela velika bitka med Japonci in Kitajci v provinci Hopej. Dve japonski armadi, ena vzhodno, drugo zapadno, prodirata proti jugu, da udarita na prvo vrsto kitajske obrambe. Japonsko poveljstvo naznanja, da armada ne zadeva na nikake ovire.

Vzhodna japonska armada je oddaljena od kitajske armade še kakih 20 milj blizu meje Hopeja in Santunga. — Vsporedna vzhodna armada se nahaja okoli 20 milj jugozapadno v Tientsinu in je primerno ravno toliko oddaljena od kitajske armade ob Pukov-Tientsin železnici.

Kitajski vrhovni poveljnik general Čjankajsek je v južnem delu Hopeja zbral okoli 50,000 vojakov.

Okoli 20 milj severozapadno od Peipinga pa koraka še ena japonska armada proti Nankovu, da napade kitajske postojanke blizu Velikega zidu.

Japonsko poročilo pravi, da so japonski letalci bombardirali kitajske vojaške vlake blizu Kalgana, prestolice provinc Čahar.

SANGHAJ, Kitajska, 5. avgusta. — V največji krizi kitajske moderne zgodovine so se sestali najvažnejši kitajski vojaški poveljniki, med katerimi imajo mnogi diktatorsko moč in so si že pogosto bili vojaški in politični nasprotniki. Sestali so se v Nankingu, da se posvetujejo o sedanjem položaju, ko Japonci ogrožajo neodvisnost Kitajske.

Poleg vrhovnega poveljnika kitajske vojske generala Čankajseka so naslednji zelo pomembni kitajski poveljniki: Paj Čunghis iz Kwangsi provinc, Čin Tehčun, bivši župan v Peipingu, ki je pobegnil iz mesta, ko so prišli Japonci pred mestna vrata, Ju Hamou, Jen Hsišan in drugi.

TIENTSIN, Kitajska, 4. avgusta. — Japonski letalci so metali bombe na prednje straže kitajske armade, ki je na potu proti severu, in sicer pri Teočvu, na meji provinc Hopej in Šantung, 135 milj južno od Tientsina.

Oddelek japonske infanterije, katero podpirajo tanki in artilerija, maglo prodira proti jugu, da prepereči, da kitajska vojska ne dospe v Hopej. Japonski glavni stan naznanja, da Japonci zadevajo le na majhen odpor.

Prednji japonski oddelki se nahajajo komaj 5 milj od kitajske 29. armade, ki se po porazu v Tientsinu skuša organizirati ob železnici, ki pelje v Peiping.

Japonci prodirajo ob Tientsin, Pukov železnici proti jugu, medtem ko močna kitajska armada ob isti železnici prihaja proti severu. Tientsin-Pukov železnica deli provinco Šantung v dve polovici ter tvori najkrajšo zvezo med Nankingom in severno Kitajsko.

Poglaviti namen Japoncev je zasesti celo Hopej provinco, predno dospe v provinco močna kitajska armada z juga.

V zavzetem ozemlju med Peipingom in Tientsinom skušajo Japonci odpraviti vsak vpliv kitajske osrednje vlade v Nankingu.

Na povelje japonske armade kitajska policija v Peipingu preiskuje vse hiše ter uimičuje vse slike kitajskih narodnih voditeljev.

Straže so bile odstranjene od vrat v Peipingu in tujcem je bilo dovoljeno svobodno odhajati iz mesta in prihajati v mesto.

PEIPING, Kitajska, 5. avgusta. — V Peiping sta po strašnih iskušnjah in naporih dospela pisatelji Gene Lamb iz Washington, D. C., in njegova žena, ki sta nekaj časa dobila zavetje v nekem budističnem templju severozapadno od stare prestolice.

“Hvala Bogu, da smo zopet v mestu,” je pričel Lamb pripovedovati. “Videli smo, kako je neka japonska motorizirana brigada iz Mančukua z več sto tanki, ki so drvili skozi kitajske vojaške oddelke kot kosa skozi travo, bombardirala Hsi-yuan. Toda Japonci s tem še niso bili zadovoljni. Njihovi letalci so s strojnimi kosili bežeče ljudi v kitajskem mestu in sosednih krajih. V soboto so vdrli Japonci tudi v moje pribežališče, ne da bi se tudi najmanj zmenili za ameriško zastavo, ki smo jo razobesili. Vzeli so nam živež in sploh vse, kar je imelo za nje kako vrednost, vključno 300 mehniških dolarjev. Nato pa so bili še tako predrzni, da so nam ponudili požirek našega lastnega piva. Najmanj 30 kitajskih kmetov morem pripeljati za priče, da so japonski vojakji plenili hiše, da so otroke metali skozi vrata in okna in so zlorabljali žene in dekleta. Kitajci, ki so bili prisiljeni umakniti se in niso mogli čez reko Jungting, so zbežali v gozdove in so v sili tudi pričeli ropati.”

NAROČITE SE NA “GLAS NARODA” NAJSTAREJŠI SLOVENSKI DNEVNIK V AMERIKI

"Glas Naroda"

(A Corporation)

Owned and Published by

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

Frank Sakner, President

J. Lupeha, Sec.

Place of business at the corporation and address of above offices:
216 West 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

For sale here only in America in
New York on sale here \$7.00
Outside \$8.00
For postage \$1.00
For delivery \$1.00
For foreign \$1.50

Advertisement (in Agreement)

Do not lose sight in ordering to be published. Do not lose sight in ordering to be published. Do not lose sight in ordering to be published.

Subscription Yearly \$5.00

"Glas Naroda" takes every day except Sunday and holidays

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

LA FOLLETTOV ODBOR

Pred nekaj meseci je bil osnovan posebni senatni odbor, ki mu načeljuje senator La Follette. Njegova svrha je dognati, kje v državi se kršijo in kako se kršijo državljanske svoboščine.

Odboru so dali na razpolago \$55,000, in s tem denarjem je završil ogromno delo.

V našem narodnem življenju je odkril temne kote, v katerih ni ljudem zaznamene kaj prida svobode. Odkril je te kote in posvetil v nje.

Preiskal je delavnost delavskih špijonov, agencij, ki prekrbujejo podjetnike s stavkokazi, preiskal je razmere v zloglasnem Harlan okraju ter dognal podrobnosti čikaškega masakra, v katerem je izgubilo deset delavcev svoje življenje.

Odkritja La Follettevega odbora so ugledala pot kazenskemu zasledovanju in zakonodajni akciji.

Odbor je milijonom odprl oči in jih opozoril na nevarnost, ki preti Ameriki.

S tem je bila le površina nekoliko razprskana; veliko dela je ostalo še medovršenega.

Preiskati je treba še terorizem, pod katerim stokajo in se krivijo share-cropperji po južnih državah, delovanje fašističnih organizacij v tej državi, divjanje kompanijskih najetežev v Michiganu in delavnost vigilantov v Californiji.

Dela je še za leta in leta, in delo mora biti završeno, če hoče Amerika ohraniti svojo svobodo.

La Follettev odbor je začasen, toda postati bi moral stalen, da bi preiskal vsak slučaj, kjerkoli se kršijo ustavne svoboščine.

Zaenkrat potrebuje odbor petdeset tisoč dolarjev. To je malenkost, ako pomislimo, da so razni senatni odbori potrošili milijone, doseglji so pa le malo oziroma nič.

Toda proti La Follettevemu odboru je veliki biznes in pa seveda senatorji, ki so pokorni služabniki velikega biznesa.

Senatorji, ki nasprotujejo La Follettevemu odboru, pomagajo kompanijskim najetežem in drugim sličnim temnim elementom.

Letalec Križaj živ!

Novembra je objavila 'Istra' senzacionalno vest, da je bil v Španiji ujet in ustreljen od nacionalistov letalec Jože Križaj, doma iz Koprive na Krašu. Po "Istri" so to vest posneli mnogi drugi listi, med njimi tudi beograjska "Politika". "Istra" je objavila tudi fotografijo Križaja, kako ga peljejo frankovci z avtomobilom v zapor.

Nekaj dni, preden je bil Križaj ujet, se je dal fotografirati s svojim letalom in poslal je sliko svoji zaročenki v Ljubljano. Križaj je bil letalec v Italiji in bil je na glasu kot izredno hraber, toda vedeli so tudi, da je vprav fanatičen nacionalist, zaveden Slovenec, kakršni so samo med primorskimi Slovenci; zato mu niso preveč zapuili.

Križaj je vprav rojen za letalca. Ko je bil 18 let star, je bil že sprejel kot prostovoljec v pilotsko šolo. Kmalu se je tako izkazal, da je bil dodeljen letalski eskadri maršala Balba. Preden je maršal Balbo odletel v Južno Ameriko, je preiskoval v višinskem poletu nad Alpami letala in pri tem poletar se je Križaj sijajno izkazal. Dosegel je stopnjo narednika, toda zaupanja svojih poveljnikov si ni mogel pridobiti, nameravali so ga prenesti od letalstva. Junija leta 1932, ko bi se morala končati njegova služba pri letalstvu, je dve uri prej se letel v Vidnu, da se je njegovim akrobacijam čudil še neki general. Ko je pristal, mu je general čestital. Križaj pa mu je dejal, da bi rad pokazal svoje zmožnosti s težkim bombarderjem, kar mu je general dovolil. Križaj se je dvignil ter odletel naravnost v Jugoslavijo. Jugoslovanske vojaške oblasti so letalo zaplenile in Križaja internirale. Letalo so vrnilo Italiji.

Križaj je bil dve leti pod nadzorstvom. Predanskim so mu prošnja, da bi smel oditi v Abesinijo odbili, zato se je posvetil študijam. Septembra je zapustil Ljubljano, odšel preko Francije v Španijo. Kot prostovoljec je pristopil k vladnim četam in dodelili so ga letalskemu oddelku v Albacetu. Tri tedne se je udeleževal bitk v zraku dan za dnem in njegova hrabrost je kmalu zaslovela.

Pismo, ki ga je pisal svoji zaročenki in Ljubljano, kaže veliko navdušenje za njegove ideale: "Izpolnila se mi je želja... Že od daleč spoznam, kakšna so letala, odkod so. Še nekaj jih bom zbil, potem bo pa tudi z menoj konec... Ne misli, da sem na strani antikristov... Veliko bi lahko pisal, pa zakaj. Tu govore bombe in strojnice. Nimaš pojma, kako imam mirno vest in kako sem zadovoljen!" K sliki je še pripisal: "Kako dolgo bom ti še pisal? Letel bi vse življenje, samo letel, toda drugi tedne me morda ne bo več med živimi!"

Zanimivo je, kako je bil Križaj ujet. Napadla ga je močna eskadrila nacionalističnih letal. Zaregljale so strojnice, motor Križajevnega letala se je vnel in goreče letalo je začelo naglo padati. Križaj se je rešil s padalom, toda zaneslo ga je med nacionalistične čete, kjer je bil ujet in odpeljan v zapor. Slučajno je ta prizor opazil Paramountov filmski operater. Film kaže Križaja spajatega v obraz. Listi so novembra poročali, da so uporniki Križaja pri zaslišanju ponudili življenje, če se hoče vskoovati na njihovi strani, kar je pa odbil in so ga zaradi tega takoj ustrelili.

Njegova zaročenka je slutila, da je Križaj kljub vsem še tako podrobnim vestem o njegovi smrti še živ. Dolgo je poročevala. Pisala je v Pariz, odkoder so se obrnili v Španijo, a ji niso mogli odgovoriti nič do-

ločnega. "Populaire" pa poroča med vestmi iz Španije po brzojavki iz Hendayea z dne 18. julija, da je valencijska vlada zamenjala z nacionalistično vlado 7 ujetih letalcev. Med nacionalističnimi ujetniki, ki so bili vrnjeni valencijski vladi, je tudi "Italijan" Krišaj! Očitno je, da gre za letalca Jožeta Križaja, ki je sicer italijanski državljan, toda Slovenec. Drugi ujetniki, ki so prispeli s Križajem so: en Španec, 2 Poljaka, 2 Bosa in en Bask. List poroča, da so ujetniki na prvi pogled zdravi ter da niso trpeli v ujetništvu. Ko je bila ugotovljena njihova istovetnost, so bili izpušeni na svobodo.

Iz Jugoslavije.

Pogumna in žilava Angleža.

V Varaždin sta prispela oni dan dva Angleža, zdravnik dr. Ciril Handey in lastnik garaže Niford Metcalfe. Od Maribora do Varaždina sta se pripeljala v kejaškem čolnu po Dravi v 9 urah. Po Dravi sta zopet nadaljevala pot do ustja Dunava, odkoder kreneta v Črno morje skozi Bospor po Marmorskem morju skozi Dardanele v Sredozemsko morje in skozi Otrantska vrata v Jadran. V čolniku nameravala prepotovati vso vzhodno obalo Jadrana do Sušaka, odkoder se vrnete po železnici v Calais in čez Rokavski preliv zopet s čolnom domov.

Za stavo je pojedel živo miš.

Za majhno stavo nekaj dinarjev se uprizarja marsikaj. Eni pijejo velike količine raki-je, drugi vino in se tudi zgodijo, da sicer stavo dobio, a za jih ubije alkohol, a med vsemi temi rekordi po stavah ima menda prvenstvo kmet Damljano-avič iz Kostuša, ki je za 40 din pojedel z dlako in kostmi živo poljsko miš, katero so ljudje, ki so organizirali stavo, ujeli na njegovi njivi. Ko je miš pogoltnil in dobil štiri kovače, je hotel za enako ceno pojedeti še podgano, katero naj bi sosedje ujeli v njegovi kleti. Ker ni bilo zanimanja za stavo in lov na podgane se je moral mož zadovoljiti z miško.

Strelna ubila 245 ovac.

Nad Katinovikom pri Sarajevu je divjalo silno neurje, med katerim je strahovito grmelo in treskalo. Strelna je udarila v čredo ovac Nikole in Mate Kuzmana in jih ubila 245. Pastirica Ivka Kuzman je bila težko ranjena. Kuzmana sta zdaj siromaka. Škoda znaša nad 42,000 din.

85,000 km je prevozil s kolesom.

Leta 1928 je krenil Mate Šimunovič iz Sarajeva s kolesom okrog sveta. Prevozil je doslej vse države južne in severne Amerike, države na vzhodni afriški obali ter vse evropske države. Od lani potuje po Aziji, kjer je prevozil že Turčijo, Sirojo, Palestino, Irak in Iran. Doslej je prevozil 85,000 km.

USTRELIL SE JE

ker je bil osumljen tatvine. V Vinkovcih se je ustrelil nedavno podnarednik Branko Veočič. Zaprli so ga, ker je bil osumljen velike tatvine iz vojaškega skladišča. Ko ga je vodil vojak na stranišče, mu je Veočič izrgal puško, jo hitro nabasal in se ustrelil v glavo, tako da je oblegal mrtev.

Iz Slovenije.

STRAŠNA NOČ NAD SKOCJANOM

16. julija je divjala nad Škocjansko dolinico strašna nevihta, ki je spravila na noge vse vaščane. Nihče ni pričakoval, da bo tako naglo prihrumela nevihta, kar je bilo ob 10. zvečer še lepo jasno. Opolnoči pa se je začelo bliskati, da je bilo kakor podnevi. Grmelo je skoraj celo uro, večkrat je tudi tresčilo, a strela ni napravila posebne škode. Tako strašne noči še ne pomnijo. K sreči ni bilo toče ker bi bila uničila vse poljske prideleke. Še bolj pa so se ljudje bali strele, ki letos strašno razsaja povsod in ubija ljudi ter zažiga poslopja.

Ljudstvo je še vedno v strahu, ker je lani strela ubila ugledega 37-letnega posestnika Jožeta Adamiča v Malih Lipljenah, ki je zapustil 8 otročičkov. Tudi letos je udarila strela v hišo premožnega gospodarja J. Gregoriča v Malih Lipljenah, pa k sreči ni napravila posebne škode, ubila je samo eno šipo in zažgala posteljo, ogenj pa so takoj pogasili. Čudno je, da se ni gospodarjevi hčerki nič zgodilo, dasi je bila v času, ko je strela udarila v hišo.

PONOČI SO HOTELI RAZSTRELITI MOST

Iz Dolenje vasi pri Ribnici poročajo: Ponoči je silovit trikratni pok zbudil iz spanja prebivalce vasi Prigorice in Dolenje vasi v Ribniški dolini. Prestrašeno so gledali ljudje skozi okna in ugibali, kaj se je zgodilo. Kmalu bo leto odkar popravljajo cesto iz Ribnice v Dolenjo vas in dalje proti Kočevju. Cesta je bila v nezgodnem stanju in bil je že skrajni čas, da se je začelo popravilo. Podjetje Slavec iz Kranja je prevzelo dela in cesta bo v kratkem popravljena. Med Dolenjo vasjo in Prigorico je speljan preko potoka most, okrog katerega se vrše zadnji čas popravila in tudi most sam popravljajo na obeh straneh, da se zniža prejšnji vzpon in omeji ovinek. V noči ob pol eni so pa neznanici položili tri dinamitne patronne na sredini mostu in jih zažgali, da je strašen pok zbudil vse prebivalstvo daleč na okoli. Naklep, ki bi bil lahko usoden za most, se ni posrečil. Posledica eksplozije je bila le ta, da se je gornja past nekoliko razpočila. Kaj je napotilo neznanec do tega dejanja, bo

ugotovilo orožništvo, ki preiskuje zadevo.

POŽAR V ČEBELNJAKU

Pri posestniku Pečniku na Spodnjem Bregu je nastal požar v čebelnjaku in je bilo uničenih 48 panjev. Lastnik trpi okoli 40,000 din škode. Gasit so prihitali gasilci iz Ptuj in Hajdine. Vendar so med tem že domačini sami pogasili požar.

OBSOJENI POŽIGALEC

Pred malim kazenskim senatom v Mariboru se je zagovarjal 20-letni kovaški pomočnik Aleksander Vaš iz Prekmurja zaradi požiga iz maščevalnosti. Imenovani je v noči na 2. maja t. l. zažgal gospodarško poslopje posestnika Ivana Kuharja v Čičkovi vasi, ker ga je zaradi neke pravde smrtno sovražil. Požigalec je bil za svoj zločin obsojen na eno leto dni ječe.

SLABOUMNEŽ UTONIL

V Šaleku pri Velenju je pobesnel slaboumni 40-letni posestnik Boltazar Poklač. Prebivalstvo cele vasi se je prestrašeno poskrilo pred pobesnelim človekom. Ker ni bilo nikogar nad katerim bi potolažil svojo besnost, je nesrečnež skočil v bližnji potok in utonil. Njegovo truplo so našli šele naslednjega dne.

STRELA UDARILA

Nad Sv. Andražem pri Slovenjgradcu je nedavno divjala huda nevihta. Med neurjem je udarila strela v gospodarsko poslopje posestnika Martina Deva. Več objektov je do tal pogorelo, tako da znaša škoda 75 tisoč din.

"GLAS NARODA" pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

Peter Zgaga

Slovenski pregovor pravi, da ima noč svojo moč in da ima noč tisoč oči. No, če ima noč tisoč oči, jih imajo sosedje najmanj milijon.

V Ameriki je običaj, da sklepajo zakone mirovni sodniki. To je pravilno.

Toda v marsikaterem slučaju se zdi človeku, da zakona ni sklenil mirovni sodnik, pač pa vojni tajnik.

Ženska nikdar ne reče: — O, o tem se na ne izplača govoriti. . .

Ženske dajo dosti na svojo polt, posebno pa ameriške ženske. Polt mora biti čista, kot da je iz žameta ali iz breskvine kože ustvarjena.

Žensko polt skazi vsaka najmanjša pega, vsak najmanjši zarastek. Marsikateri je žal, ker so ji cepili kože v roko.

Toda kaj hoče, pomagati ni mogla, ker je bila premajhna ter so drugi odločali v njenem imenu.

Moderni čas je pa vse predrugačij. Kmalu ne bo več dobiti ženske, ki bi imela v ramo cepljene kože.

V bližini New Yorka, v državi New Jersey, je mesto Hackensack, kjer služi lepe denarce star zdravnik, ki zna kože tako cepiti, da mi po cepljenju nobenega znamenja.

Kam in kako jih cepi, je njegova skrivnost in skrivnost njegovih pacientov, med katerimi je posebno dosti mladih deklet.

Nekoč se jih je kar pet skupaj odpravilo.

— Kam pa greste dekleta? — So jih vprašali.
— Koze si gremo cepit.
— Kam si ji greste cepit?
— V Hackensack, — so smele odgovorile.

Vzroki za ločitev zakona se zležejo v ljubezenskih gnezdih.

V New Yorku izhaja časopis, ki ima posebnega reporterja, kateri mora dobiti sleherni dan od petih ljudi odgovore na gotovo vprašanje.

Zadnjič jih je vprašal: — Ali so se časi izboljšali ali poslabšali?

Trije so odgovorili, da so se izboljšali, dva, da so se poslabšali. Če bi vprašal o tem mene in tebe, dragi rojak, bi ne bili prvi trije v večini.

Tisti človek ni kaj prida, ki zagradi za stol, kadar je treba premufati piano.

New York in Brooklyn tekmujeta za prvenstvo.

Mesti se sicer skupaj držita (prav za prav je oboje skupaj eno samo mesto) toda med njima je velika konkurenca.

Če zgradi New York najvišji nebotačnik in se postavlja z njim, v Brooklynu kmalu kaj posebnega pogruntajo, česar nima in ne more imeti New York.

New York ne bo nikdar imel toliko cerkva kot jih ima Brooklyn in nikdar toliko kopalnic kot jih je v Brooklynu.

Nasprotno se pa Brooklyn ne bo mogel nikdar ponosati s takimi poslopji in trgovinami, s kakršnimi se New York ponasha.

Pa ne samo v veliki stvarih, tudi v malenkostih tekmujeta med seboj.

Neki Newycrean ima naprimer kokoš, ki znese vsak dan jajce in kukurjka kakor petelin.

Brooklynčani pravijo, da ne bodo prej mirovali, dokler ne dobe petelina, ki bo gnesel vsak dan dve jajci in bo kokodakal kakor kokoš.

Denarne pošiljatve

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.50	Din. 100	Za \$ 5.50	Lir. 100
\$ 1.00	Din. 300	\$ 12.50	Lir. 300
\$ 2.50	Din. 500	\$ 20.00	Lir. 500
\$ 11.70	Din. 500	\$ 27.00	Lir. 1000
\$ 22.00	Din. 1000	\$ 52.50	Lir. 2000
\$ 45.00	Din. 2000	\$ 107.50	Lir. 4000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo veljih zneskov kot zgoraj navedeno, bodite v dinarjih ali drugih devizah, ki so boljše v plačilo.

Izplačila v ameriških dolarjih

Za izplačilo \$ 5. — morate poslati	\$ 5.75
\$ 10. —	\$ 10.95
\$ 15. —	\$ 16.15
\$ 20. —	\$ 21.35
\$ 25. —	\$ 26.55
\$ 30. —	\$ 31.75

Prejemnik dobil v starom kraju izplačilo v dolarjih.

VELIKA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJNO CENU.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"
216 West 18th Street
New York, N. Y.

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti kega od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvarih. Vred naše dolgotrajne skrbnje vam zanesljivo dati najboljša poiznanila in tudi vse potrebne preskrbe, da je potovanje, ugodno in hitro. Vse se za-uzbratne na nas za vsa poiznanila.

Mi preskrbimo vas, bodite proučite za povratno dovoljenje, pošli list, vizaje in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjšo stroško.

Nedržavljan naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno so dobi iz Washingtona povratno dovoljenje. RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Političarji (take) za brezplačno navodila in zagotavljanje Vasa, da boste pozorni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(Travel Bureau)
216 West 18th Street
New York, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

DAR NA RAZSTANKU

Dokler sva delala s St. Mayrjem, je bil on v popolni čustveni krizi. Oni dan, ko sva začela pisati novo komedijo, mi je rekel: "Poslušaj... Zdej se bova tčkala, kakor je v navadi med zaupniki. Najino skupno delo je stvar zaupanja. Dovolj, da ti mimogrede povem se nekaj; dal bom slovo Koki."

"Imam v žepu deset tisoč frankov. To se pravi, jutri jih dobim. Oče moje matere je pristal na posojilo." "To bo vesela Koka!" "Ah, kaj vesela! Kako bo vriskala, kadar ji ob slovesu položim na mizo pet tisočakov."

Niti ne dvomim, da bo z njimi zadovoljna!" "Dva dneva pozneje je bil St. Mayr silno zaskrbljen. Nič več ni govoril o svojem zasebnem življenju. Misli je težke misli. Pisala sva komedijo in sva prišla do prizora, ko princ južnoško žrtvuje nekaj milijonov, da reši deklico, ki jo obožuje. Plavalva sva na valovih čuštva. Naši junaki v komediji so se kosali v velikodušnosti. Tretji dan sva počivala in tedaj me je Saint Mayr resno vprašal: "Poznaš kakšnega dobrega, draguljarja?"

UKROČENA VOLKULJA SKOTILA MLADIČE

Upokojeni kriminalni uradnik Rudolf Knab iz Gradca se ponaša s tem, da je v Evropi edini, ki ima ukročeno in dresirano volkuljo. Ta volkulja je doma iz bosanskih gozdov. Pred petimi ali šestimi leti jo je tem ujel neki kmet z dvema drugima mladičema in Knab je dobil živali v dar. Kot vrstnice njegovih otrok so mlade zveri odraščale. S časom so se pokazali pri teh živalih navzlic skrbni negi pranakani in dve je bilo treba spraviti v večna lovišča. Ostala je samo "Poldi", ki je bila po svojem značaju drugačna od drugih volk in volkulj. Sledila je svojemu gospodarju kakor zvest pes in se je dala celo dobro dresirati. Pred nekaj časa se je predstavila na Dunaju pri neki dresurni prireditvi policijskih psov in je žela mnogo uspehov. Knab je dobil nato iz najrazličnejših dežel pozive, naj bi pokazal tam njene spretnosti in povsod je imela isti uspeh kakor na Dupaju. Sedaj je skotila dva mladiča, dve krasni živalci, ki zbujejo splošno občudovanje. Knab upa, da bosta podedovala njena značaja svoje "šarmantne" matere.

Nezvedo ženo zaklal.

Strašna tragedija se je odigrala v družini mesarja Tone Jaguniča v Bjelovaru. Jagunič ima dve mesnici. Pred petimi leti se je poročil s 18-letno

Marijo Presel iz Bjelovara. Njun zakon je bil v začetku srečen. Po enem letu se jima je rodil sinček. Nedavno je bil pa Jagunič opozorjen, da ga njegova žena vara z njegovim pomočnikom Adolfo Kraslom. Mož tega ni hotel verjeti, dokler mu žena ni sama priznala,

da ima res ljubavno razmerje z njegovim pomočnikom. Oni dan jo je tako dolgo pretepal, da je spraval iz nje priznanje. Potem je pa vzel veliki mesarski nož in zaklal nezvesto ženo, nato je odkel k državnemu tožniku in povedal kaj je storil.

NOVI PREDPISI O POSTU

Rimski bogoslovni in katoliški moralisti razmišljajo o reviziji cerkvenih predpisov glede posta, da bi jih prilagodili potrebam in zahtevam naših dni. Vedno bolj se namreč kaže prizadevanje, da bi se cerkvenega posta ne bilo treba strogo držati in vedno večje je število vernikov, ki hočejo iz tega ali onega nagiba doseči dispenzo od postnih predpisov. Od mnogih strani se je že naglašalo, da so predpisi glede posta samo ostanki iz starih časov. Mnogo uglednih osebnosti je že sprožilo predlog, da bi se cerkveni post povsem prilagodil zahtevam našega časa, če ga že ni mogoče sploh odpraviti. Jasno je, da more samo vrhovna cerkvena avtoriteta odločati o tem vprašanju in dokler bo cerkveni zakon veljal v svoji stari obliki, je post obvezen za vse katoličane, v kolikor jim ni bila iz posebnih razlogov podeljena dispenza. Cerkveni predpisi o postu so obseženi v členih 1251 in 1254 cerkvenega prava in nanašajo se na vse katoličane od 21. do 60 leta. Po cerkvenem pravu je v letu 53 postnih dni.

Knjigarna "Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

IGRE

- ANTIGONE, Sofoklej, 60 strani 30
AZAZEL, trdo vez. 1.00
BENEŠKI TRGOVEC, Igrokav v 5. dejanju 30
CYRAN DE BERGERAC, Heroična komedija v petih dejanjih. Trdo vezano 1.30
ČRNE MASKE
Spisal Leonid Andrejev, 32 str. Cena 30
GLOBOKA RUSKA DRAMA je podana v jako lepem slovenskem prevodu.
EDA, drama v 4. dejanjih 40
GOSPA Z MORJA, 5. dejanj 75
KREUTZERJEVA SONATA
Spisal L. N. Tolstoj, 136 strani. Cena 50
LJUŠKI ODER:
5. sv. Po 12 letih, 4. dejanj 40
MAGDA, Spisal Alojz Remec, 86 strani. Cena 45
MARTA, SEMENJ V RICHMONDU, 4. dej. 30
MOGOČNI PRSTAN, Milčinski, 62 strani 35
NAMISLJENI BOLNIK, Mollere, 80 str. 30
OB VOJSKI, Igrokav v štirih slikah 30
OPOROČNA LUKOVŠKEGA GRAJŠČAKA
47 strani. Cena 30
PETREČKOVE POSLEDNJE SANJE
Spisal Pavel Golja, 84 strani. Cena 40
POTOPLJENI ZVON
Spisal Gerhart Hauptmann, 12- str. Cena 50
PEPELUH, narodna pravljica, 6. dejanj 35
REVIZOR, 5. dejanj, trdo vezano 75
R. U. R. Drama v 3. dejanjih s predigro, (Čapek). Vezano 45
ROKA V ROKO 30
MACBETH, Shakespeare. Trdo vezano, 151 str. Cena: mehko vezano 70
OTHELLO, Shakespeare. Mehko vezano 70
SEN KRESNE NOČI, Shakespeare. Mehko vezano. Cena 70
SKOPIUH, Mollere, 5. dejanj, 112 str. 50
SPODOBNI LJUDJE ("ZIVETI")
Spisal F. Lipovec, 40 strani. Cena 30
TONČKOVE SANJE NA MIKLAVŽEV VEČER
Mladinska igra s petjem v 3. dejanjih 40
ZAPRAVLJIVEC, Mollere, 3. dejanja, 107 str. 50
ZGODOVINSKE ANEKDOTE. Cena 13
ZA KREZ IN SVOBODO, Igrokav v 5. dejanjih 35
ZBIRKA LJUDSKIH IGER.
1. snopljč. Misli pod zemljo. Sv. N. 30
13. snopljč. Vostalka, Sert Martje Devke. 30
14. snopljč. Sv. Boštjan, Junakinja deklica. 30
15. snopljč. Turki pred Dunajom, Fajhola in Neza 30
2. snopljč. Sv. Just, Ljubecem Marijinega otroka 30

PESMI Z NOTAMI

- MEŠANI IN MOŠKI ZBOR
Ameriška slovenska lra. (Holmar) 1.00
Orlovski himne. (Vodopivec) 1.20
Pomladanski odmevi, 11. sv. 45
SLOVENSKE AKORDI
22 mešanih in moških zborov, uglašeni Karl Adamič ..... Cena 1.50
PLANINKE
Pesmi za sopran, alt, tenor in bas, uglašili J. Laharnar ..... Cena 1.20
MOŠKI ZBOR
Gorski odmevi. (Laharnar) 2. zvezek 45
Trije moški zbori. (Pavčič)
Izdala Glasbena Matica 40
DVOGLASNO
Nahil himni 50
MLADINI
Osem mladinskih pesmi ob 100 letnici rojstva Fr. Levstika s klavirjem ali harmonijem. Uglašil Emil Adamič ..... Cena 1.00
MEŠANI ZBORI
Trije mešani zbori. Izdala Glasbena Matica 45
RAZNE PESMI S SPREMLJEVANJEM:
Domovini. (Foester) Izdala Glasbena Matica 40
Gorske cvetlice. (Laharnar)
Četvero in petero raznih glasov 45
V pepelnici noči. (Sattner)
Kantanta za soli, zbor in orkester. Izdala Glasbena Matica 35
Dve pesmi. (Prelovec). Za moški zbor in bariton solo 30
MALE PESMARICE
Št. 1. Srbske narodne himne 15
Št. 1a. Što žutiš, Srbije tužni 15
Št. 11. Zvečer 15
Št. 13. Podolnica 15
Slavček, zbirka šolskih pesmi. (Medved) 25
Lira. Sreduješolska, 1. in 2. zvezek po 50

- MEŠANI IN MOŠKI ZBORI. (All.)
3. zvezek. Psalm 118; Ti veselo poj; Na dan; Divna noč 40
6. zvezek. Opomin k veselju; Sveta noč; Stražniki; Hvalite Gospoda; Občutki; Geslo 40
CERKVENE PESMI
Domači glasovi. Cerkevne pesmi za mešan zbor 1. — Tanti Ergo (Premrl) 50
Malo pesmi za mešan zbor (Sattner) 50
Pango Lingua Tanti Ergo Genitori (Foester) 50
K svetemu Rešnjemu telesu (Foester) 40
Sv. Nikolaj 60
10 EVHARISTIČNIH PESMI
Za mešan zbor ..... Cena 1.00
MISSA in Honorem St. Josephi, Kyrie ..... Cena 1.00
HVALITE GOSPODA
Pesmi v čast svetnikom, mešan zbor ..... Cena 1.00
PRILožNOSTNE PESME
za izvan cerkvene in društvene slavnosti, sestavljal A. Grum. Mešani in moški zbori ..... Cena 1.00

- NOTE ZA CITRE
Kofeljski. Podnk v igranje na citrah, 4. zvezek 1.20
Buzi pridejo, korčunica 30
NOTE ZA TAMBURICE
Slovenske narodne pesmi za tamburaški zbor in petje (Bajuk) 1.20
Bom šel na planinca. Podpuri slov. narodnih pesmi (Bajuk) 1.00
Na Gorenjskem je fitno 1.00
RAZGLEDNICE
Newyorške. Različne, ducat 40
Iz raznih slovenskih krajev, ducat 40
Narodna noča, ducat 40
POSAMEZNI KOMADI po ..... 5 centov

PESMI in POEZIJE
ARROPOLES IN PIRAMIDE 30
BALADE IN ROMANCE, trdo vez. 1.25
BRAGULJČI (Hva) 35
BOM ZA MLADI ZOB, trda vez 30
BOŠE ORZORJE (Ganzl) 1.25
NABERS (Gruden), broš. 30
NABSONA PIRMARICA. Cena 50
POLEPNO MLANJE. Cena 50
PROMOSKE PESMI, (Gruden), vez. 35
SLAVICE (Abramč), broš. 30
TUMORČNI POTTI (Glaser), broširano 30
OTO DEJANI (Oton Zupančič) 30
VLADKA. Pesmi za mladost 40
VYONSKI BIRTA pesmi za slovensko mladino. Trdo vezano 30
ZAVRŠENI, pravljice, trda vez 30
ZVILJENE
Spisal Janja Emsen, 100 strani. Cena 40

BRUHAJOČI VULKAN POVZROČA OGROMNO ŠKODO.

Konec meseca junija je začel na otoku Bismarck, severno od Nove Gvineje, bruhati veliki ognjenik. Mesto Rabaul je popolnoma porušeno. Več sto ljudi je izgubilo življenje. Ameriška trgovska ladja "Golden Bear" je rešila 750 oseb, večinoma žensk in otrok, ter jih prepeljala v Kokopo, 15 milj severno od Rabaula.

NE MOREM TI RAZODETI...

ROMAN IZ ŽIVLJENJA (C) ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

Fotografija predstavlja mlad par v obleki, ki je bila v navadi pred dvajsetimi leti.

"Oglej si ta dva človeka, ta fotografija je bila narejena malo po njuni zaroki. To je moj prijatelj baron Ernst Ranek s svojo nevesto Marijo Losen. Bila je hči profesorja na poljedelski visoki šoli, katero sva oba obiskovala. Poslušala sva profesorjeva predavanja in sva kmalu prišla v njegovo hišo. Marija Losenova je bila, kot vidiš, čudovito lepo dekle in moj prijatelj se je vanjo zaljubil, ko je prvič videl in tudi ona ga je takoj ljubila. Bil je tudi najljubše življenje človek kar sem jih v življenju srečal. Življenje v profesorjevi hiši je bilo kar najbolj sporazumno, kar si ga moramo misliti in v tej hiši smo preživeli najlepše ure. Oče, mati in hči so izžarivali očarljivo svežost, zdravo, priključljivo domačnost, da sva se midva takoj počutila, kot doma. Gospa je v svoji ženski dobrotljivosti ravnala z nama kot mati, profesor se je z nama razgovarjal in njegova plavalosa hči se je z nama smejala in šalila ter je barona Raneka pogledovala s svojimi jubeznivimi očmi, da ni bilo čudno, če ga je tako naglo očarala. Proti njenemu čaru sem bil zavarovan samo zaradi tega, ker sem naglo opazil, kako je med njima. V treh mesecih sta bila zaročena in bilo je dogovorjeno, da se takoj po njegovih končanah študijah poročita. Baron Ernest Ranek je bil v najboljših premoženjskih razmerah, bil je dedič po pred kratkim umrlem očetu, lastniku premoženega posestva v Porenju, katero je tedaj spravljal oskrbnik, ki je ostal še na svojem mestu, ko je mladi baron Ranek sklenil svoje šole. Posestvo je bilo tako obsežno, da je potreboval dobrega pomočnika in stari oskrbnik je bil že dolgo v službi, bil je zelo vreden in pošten.

"Takrat sem bil pogosto na Raneku, kakor se je imenoval njegov grad; bila je lepa, stara stavba, kjer je bilo prijetno živeti. Sreča mojega prijatelja in njegove mlade žene pa je bila menda prevelika, zalotila ga je nagla strašna smrt." Rena je med pripovedovanjem z velikim mzanimanjem gledala sliko obeh lepih in srečnih ljudi. Sedaj pa dvigne glavo. "Kako pa se je zgodilo, papa?" Očem zamišljen gleda pred se. Dihne globoko iz prsi. "Povedal ti bom, Rena; zdelo se ti bo kot roman s katastrofalnim koncem. Torej, dve leti sta bila Ernst in njegova žena poročena in sta živela sama za sebe, popolnoma kot v medenih tednih. Gospa baronica Marija je svojemu možu podarila hčerko, ki je še povečala njuno srečo. Pogosto sem bil, tudi po Ernestovi poroki, gost na Raneku in ta vriskajoča sreča obeh je tudi meni razveseljevala srce. Igral sem se z malo Gardo v brezmejnih srečih smo letali po krasnem, starem parku, po katerem je odmeval naš smeh. Mala Garda je veselo z nami vriskala. Tako sem bil tudi ravno na Raneku, ko je strašna katastrofa umčila to svetlo srečo, meni pa vzela ljubljene prijatelje."

Za nekaj časa umolkne in Rena ga pričakuječo gleda.

"Aii te pripovedovanje ne muči preveč, papa?" "Ne, ne, samo pusti me — olajšam se, če morem zoept enkrat o tem govoriti. In čudno je, Rena, kadar mislim na to, da je šla tvoja ljuba mati pred menoj in ta dva človeka, potem mi je, kot bi se moral veseliti na svoj konec. Mlad in veren postanem pri misli, da so šli pred menoj in me tam čakajo. Torej poslušaj dalje. Ravno sem bil zopet na Raneku in igrali smo se z malo Gardo, izmenoma smo jo nosili po parku, se ž njo šalili in smejali. Ležala je s steklenico mleka v postelji, mi pa smo šli v knjižnico, kjer smo radi sedeli, ker je bil zelo lep kraj. Poeg knjižnice je bila ravno tako velika soba in v njej je bila velika zbirka orožja. Govorili smo o tem, da bomo prihodnji dan vstrelili srnjaka in gospa Marija je na svoj čarobni način bila malo nejevoljna, ker bo morala celo dopoldne ostati sama."

"Vzemita me vendar s seboj na lov," je prosila.

"Spočetka o tem misva hotela nič vedeti, toda prosila je dalje. Njen mož se ji slednjič ni mogel več upirati. Smeje gresta oba v sobo z orožjem. Jaz sem ostal v knjižnici in sem z velikim zanimanjem mbral neko zgodovinsko knjigo. V sosedni sobi sem slišal oba smejati in šaliti se in sem bil vesel tega veselega razpoloženja.

Iz razgovora sem posnel, da je Ernst svoji ženi pokazal razno orožje ter ji razlagal, kako se rabi.

"In ko sem enkrat pogledal v sobo, sem videl s svojega stola, da je Ernst položil na miza več revolverjev in pištol. Nato je ravno vzel v roke puško in jo obračal, njegova žena pa je vzela revolver in ga ogledovala. Ravno sem ji hotel zaklicati, da naj odloži orožje, ker je nabasano, ko počil strel. Gospa Marija je v svoji neprevidnosti pritisnila na jeziček petelina, ko je njen mož medtem ogledoval puško in ni niti opazil, da je žena prišla revolver. Ko je počil strel, sem prestrašen skočil na noge, toda sem takoj videl, da je prišel moj prijatelj omahovati, je spustil puško in padel na tla. Pri tem se je sprožila tudi puška in tedaj se zgrudi gospa Marija, ki je okamenela strmela v svojega moža in je hotela steči k njemu, ne da bi se mogla premakniti z mesta. Pri oknu knjižnice je ravno stal vrtnar, da bi privezal trto, ki se je ovijala okoli okna. Oba se prestrašena spogledava in vrtnar skoči skozi okno v knjižnico. Skočiva naprej in se skloniva nad oba, ki sta ležala bledih obrazov eden poleg drugega. Ernst je bil zadet v prsi, gospa Marija pa je dobila strel naravnost v sence. Bila je takoj mrtva, moj prijatelj je še enkrat odprl oči, je vame še enkrat zapičil svoj pogled in videl poleg sebe ležati svojo ženo. Dobro je spoznal, da je bila mrtva, vrdih se mu izvije iz prsi in s težavo dahne:

"Tako tudi jaz nočem več živeti. Marija — moja Marija! Najina sreča je bila prevelika!"

Z ganljivo nežnostjo položi svojo roko na njeno telo in njegove oči so ugasmile.

Pri spominu na ta prizor Džorž Persik zatisne svoje oči in Rena, ki je bila tudi globoko ginjena, se sklomi nad njim.

"Papa, ljubi papa, ne smeš se tako razburjati," pravi skrbno.

Prime jo za roko in se ji nasmeje.

(Dalje prihodnjič.)

Kitajska je pripravljena.

Dogodki v Evropi so dali Japonski pogum za nov nastop proti Kitajski. Gre za stare azijske probleme, ki naj se v tem zmešanem času dovedejo do konca.

Japonska smatra Kitajsko že davno za svoje naravno ekspanzijsko področje. Vojaška stranka v Tokiju, ki ji je uspela pred nekoliko leti z razmeroma majhnimi sredstvi akcija proti trem severnim kitajskim provincam, sestvniim delom sedanega Mandžukua, meni, da je prišel skrajni čas za nov, odločilni sunek proti severni Kitajski. Napredujoča konsolidacija te ogromne države pod Čangkajškovim vodstvom pomeni za Japonsko nevarnost, ki bi ji utegnila končno onemogočiti vse nadaljnje nastope v ozemlju sosednega rodu.

Kitajci pa seveda mislijo, da prihajajo Japonci vendarle že prepozno. Gen. Čangkajšek je v nekoliko letih ob sodelovanju svoje energične žene in kitajske mladine izvršil zedinjavalno delo, ki ga zunaj in celo na Japonskem niso prav ocenjevali samo zato, ker se je vršilo prilično tiho, brez velikega reklamnega tamtama, ki je običajen za diktatorskih državah. Čangkajšek deluje v duhu dr. Sunjatsena in s samimi demokratskimi pripomočki je v malo letih iz Kitajske napravil državo, ki je sposobna dela in odpora, čeprav se je zdelo, da si ne bo mogla več

Med tem je dobila na Japonskem vojaška stranka spet moč v svoje roke. Ko se je pred nekoliko meseci zgodil državni udar v Siamu, je računala Japonska z resnimi političnimi zmešnjavami na Kitajskem. V njeno presenečenje pa ne samo, da ni prišlo do teh zmešnjav, temveč se je pokazala

la velika enotnost v mišljenju nove Kitajske. Pokazalo se je, da je vsa Kitajska zedinjena v enotnem odporu proti Japonski in celo znani vojaški puč, ki je presenetil ves svet z ugrabitvijo maršala Čangkajška, je bil v bistvu naperjen proti Japonski in se je tudi mirno poravnal v znamenju skupne skrbi, da bi utegnila Japonska za svoje špekulacije izkoristiti zmešnjave v državi.

Toda baš to, da so morali ugotoviti, da ima Japonska opravke z novo Kitajsko, je moralo japonskim generalom vsiliti misel, da je treba nastopiti čim prej in z vsemi pripomočki. Čim dalje bi čakali, tem težje bi mogli računati z uspehom. Zmešnjave v Evropi, kjer imajo vesleje dovolj opravka s svojimi skrbmi, in zlasti še položaj Rusije, ki kaže na zunaj, da je za vsak nastop zavoljo lastnih zmed nesposobna za akcije, vse to je japonske vojske podkrepilo v misli, da je treba sedaj nastopiti. Morda pa se je Japonska hudo ustela tako glede Evrope, kakor zlasti glede Rusije. Nekatera znamenja kažejo, da bo imeča vendarle tudi s te strani več preglavice, nego si je mislila.

Ničev je bil razlog, ki so ga Japonci izkoristili, da pričenejo s sedanjo vojaško akcijo. Čuden je bil že način, kako so izzvali prvi spopad s tem, da so priredili vojaške vežbe svojih edinic v bližini neke kitajske vojašnice in so pri tem izvršili "fingiran" napad na to vojašnico, ki so pa Kitajci odgovorili nanj s strelji. Po neki drugi verziji je stvar še bolj čudna. Neki japonski vojak se je med manevri izgubil in Japonci so poslali svoje oddelke kratkomalo na kitajsko ozemlje, da bi tega moža poiskali. Pri tem je prišlo do spopadov. In zanimivo je, da so se zgodili ti spopadi baš pri Lokavčavu, ki obvladuje važno železniško zvezo Peiping-Kantung in tudi severo-vzhodno železniško progo.

Po prvih mesakah je prišlo do premirja, ki so ga Japonci izkoristili za to, da bi poslali v to ozemlje nove čete. Spet je prišlo do spopadov in spet do premirja, ki so ga prelomili že naslednji dan. Japonci so uporabili v peipinskem ozemlju svojo staro metodo, da se pogajajo neposredno s provincalnimi vladami, ki so vsaj v prejšnjih časih takšne prilžnosti izkoriščale za to, da bi uresničevale svoje posebne na-

ZA KRATEK ČAS IN ZABAVO

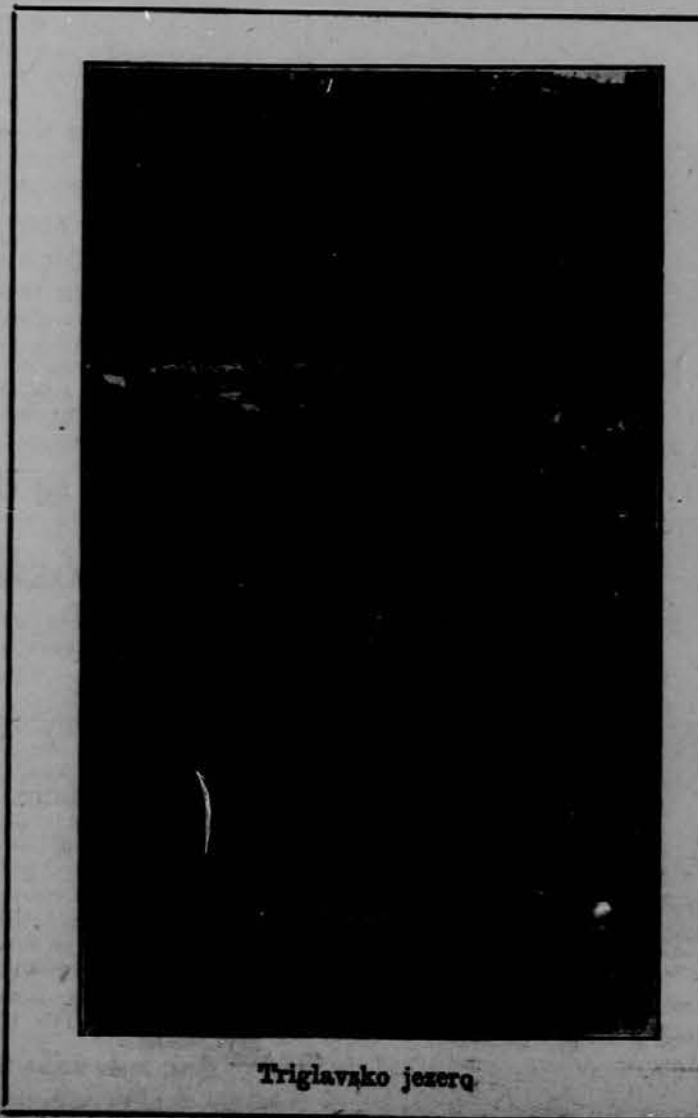
NASLEDNJE KNJIGE TOPLO PRIPOROČAMO LJUBITELJEM ZDRAVEGA HUMORJA

- DOMAČE ŽIVALI. 72 strani. Cena 30
- GOĐEVSKI KATEKIZEM. 61 strani. Cena 25
- EUMORESKE IN GROTESKE. 180 strani. Cena 30
- Trda vez. Cena 1.—
- 12 KRATKOČASNIH ZGODBIC. 72 str. Cena 25
- PO STRANI VIPAVCA. 159 strani. Cena 50
- POL LITRA VIPAVCA. spisal Feigel, 136 str. 60
- PREDTRŽANI, PRESERN IN DRUGI SVETNIKI V GRAMOFONU. 118 strani. Cena .. 25
- SANJSKA KNJIGA 60
- SLOVENSKI ŠALJIVEC. 90 strani. Cena 40
- SPACE IN SATIRE. 150 strani. Cena 90
- TIK ZA FRONTO. 150 strani. Cena 70
- TOKRAJ IN ONKRAJ SOTLE. 67 strani. Cena 30
- TRENUTEK ODDIHA (Knjiga vsebuje tudi Salogro "Vse naše"). 189 strani. Cena 50
- VELIKA ARABSKA SANJSKA KNJIGA 150
- ŽENINI NAŠE KOPRNELE. 111 strani. Cena 45

TE KNJIGE LAHKO NAROČITE PRI:

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Triglavsko jezero

"Prosim, pošljite mi knjigo "NAŠI NAJLEPŠI KRAJI". Rad bi jo pokazal mojim prijateljem, da bodo videli od kod sem doma. Slišali so že o Poljski, Češki, Slovaški in tudi drugih slovanskih deželah, ko pa pravim, da sem Slovenec, sploh nimajo pojma o tem. Bodo videli, kajti četudi smo popolnoma amerikanizirani se ne sramujemo našega maternege jezika; podpiramo slovensko časopisje in se navdušujemo za slovensko petje. Rodna zemlja ni mogla vsem nuditi dosti, kar je materijalnega, obdarila nas je bogato s tem, kar je duševnega..."

Najlepši Naši Kraji
87 izbranih fotografij v finem bakrotisku. \$1
KNJIGARNA "GLAS NARODA"
216 W. 18th Street New York

NEKAJ SPLOŠNIH POJASNIL GLEDE POTOVANJA V STARI KRAJ

Is pisem, ki jih dobimo od rojakov, opazimo, da so še precej v nejasnosti glede potovanja. Večina onih, ki se hočejo pridružiti temu ali onemu izletu, misli, da se morajo z isto grupo tudi vrniti. To ni pravilno. Izlete se pripravi samo za tja in sicer zato, da imajo rojaki priliko potovati skupno tja in imajo s tem več zabave. Za nazaj ni pa vsak sam uredil, kdaj je zanj najbolj pripravno. Vsaka karta velja za dve leti, pa še več, če je potrebno. Torej ima vsak izletnik celi dve leti časa za ostati v domovini. Dalje ni potrebno, da bi se vrnil z istim parnikom, ampak si sam izbere parnik, s katerim se hoče vrniti. Če je pa slučajno razlika v ceni, pa seveda dobi povratno ali, obratno, doplačilo, če izbere parnik, na katerem stane vožnja več. Zahteva se samo, da izbere parnik od iste parobrodne družbe kot je bil parnik, s katerim je potoval tja.

KRETANJE PARNIKOV - SHIP NEWS

- 7. avgusta: Rex v Genoa
- 10. avgusta: Europa v Bremen
- 11. avgusta: Queen Mary v Cherbourg
- 14. avgusta: Vulcania v Trst
- Champlain v Havre
- 18. avgusta: Normandie v Havre
- Aquitania v Cherbourg
- 19. avgusta: Bremen v Bremen
- 21. avgusta: Paris v Havre
- Conte di Savoia v Genoa
- Barenegaria v Cherbourg
- 24. avgusta: Roma v Genoa
- 25. avgusta: Queen Mary v Cherbourg
- 26. avgusta: Ile de France v Havre
- Europa v Bremen
- 28. avgusta: Lafayette v Havre
- Saturnia v Trst
- 1. septembra: Normandie v Havre
- Aquitania v Cherbourg
- 3. septembra: De Grasse v Havre
- 4. septembra: Champlain v Havre
- Bremen v Bremen
- Rex v Genoa
- 8. septembra: Queen Mary v Cherbourg
- 9. septembra: Paris v Havre
- 11. septembra: Ile de France v Havre
- Barenegaria v Cherbourg
- Europa v Bremen
- Conte di Savoia v Genoa
- 15. septembra: Normandie v Havre
- Aquitania v Cherbourg
- 18. septembra: Vulcania v Trst
- 22. septembra: Queen Mary v Cherbourg
- Bremen v Bremen
- 24. septembra: Lafayette v Havre
- De Grasse v Havre
- 25. septembra: Champlain v Havre
- Rex v Genoa
- 27. septembra: Paris v Havre
- 28. septembra: Europa v Bremen
- 29. septembra: Barenegaria v Cherbourg
- Normandie v Havre

AFGANISTANSKA VLADA PROTI PERZIJSČINI

Iz Kabula poročajo, da je afganistanska vlada ukrenila vse potrebno, da bi se perzijski jezik, ki ga govori večina afganistanskega prebivalstva, nadomesti z jezikom Puštujcev, nekega rodu, ki živi posebno v mejnih ozemljih.

DROBIŽ IZ JAPONSKE

Cesarska vojaška akademija v Tokiju je povečala število svojih gojencev od 1000 na 2200.

Japonsko zunanje ministstvo je sklenilo nastavit pri svojih poslanstvih v Londonu, Parizu in Washingtonu tiskovne atašeje, katerih doslej ni bilo na teh mestih. Naloga teh uradnikov bo, obveščati svet o moderni Japonski in njenih ciljih.

Po najnovejših ugotovitvah močno narašča število japonskih gostiln in restavracij. Že zdaj jih je samo v Tokiju blizu 29 tisoč. Gejš pa so našli v japonski prestolnici malo manj kakor 111 tisoč.

Za vsa pojasnila glede potnih listov, cen in drugih podrobnosti se obrnite na
POTNIŠKI ODDIŠEK "GLAS NARODA"
216 W. 18th St. New York
Posebno naj hito osti, ki nameravajo potovati mesec junija ali julija, kajti za ta dva meseca so na vseh parnikih skoro za vse kabine oddane.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"